

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีการฟอกเงิน

Problems and Obstacles in preventing and suppressing on Economic Crime

A Case Study of Money Laundering

โดย

อัญชุลี บรรจงศรี

Miss Aunchulee Bunreongsri

อธิษฐาน
คณะสังคมฯ

ภาคนี้พนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม)
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2546

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ภาคนิพนธ์

ของ

นางสาว ชัญจุลี บรรณเจียรศิริ

เรื่อง

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีการฟอกเงิน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม)

เมื่อ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2546

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

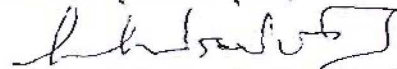
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุตสงวน สุธีสร)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีการฟอกเงิน" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและความเป็นมา เรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเฉพาะกรณีการฟอกเงิน และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลอดจนศึกษาแนวทางและแสวงหามาตรการ ทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีการฟอกเงิน วิธีการ ศึกษาที่ใช้ในครั้งนี่คือการวิจัยด้วยการค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ดำเนินการวิจัย ภาควิชาการโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกถึงการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาและอุปสรรค โดย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในสถาบันการเงิน เจ้าหน้าที่ในสำนักงานป้อง กันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ ป.ป.ง. และ นักวิชาการ โดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยคำถามที่ มีลักษณะปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จากการศึกษาสรุปผลได้ว่า การฟอกเงินซึ่งเป็นการดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ให้เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดใด ๆ เปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลง เชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น ได้กลายเป็นรูปแบบที่แพร่หลาย มากที่สุดของอาชญากรในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อปกปิดและหลอกลวงประโยชน์จากการกระทำความ ผิด นอกจากนี้ เงินดังกล่าวถูกนำไปใช้ในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ตลอดจนนำมาใช้เพื่อการขยายเครือข่ายของการประกอบอาชญากรรมจนกลายเป็นอาชญากรรม ข้ามชาติที่ทรงอิทธิพล ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แม้ว่า ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีการเสนอ แนวความคิดอันเกี่ยวกับการร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งมีหลักการต่าง ๆ ตามมาตรฐานสากล และบัญญัติเป็นกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้ โดยเฉพาะตั้งแต่ พ.ศ. 2542 แต่กระนั้นก็ยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถครอบคลุมในการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินจากอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากปัจจุบัน อาชญากรรมได้เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญของสังคม ถึงแม้หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาได้พยายามป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้ให้หมดไปจากสังคม แต่ด้วยรูปแบบและสถานภาพของอาชญากรทางเศรษฐกิจซึ่งมีอยู่สูงกว่าอาชญากรธรรมดา ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ปัญหาและ

อุปสรรคเกิดจากปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และปัจจัยจากภายในจากข้อบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งยังมีช่องว่างหรือไม่ครอบคลุมในการบังคับใช้กับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีการฟอกเงินและข้อบกพร่องในทางปฏิบัติของหน่วยงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเองซึ่งมีอยู่บางประการทั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมของหน่วยต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และการให้ความร่วมมือในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้รวมถึงการประสานงานในหน่วยงานที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ กับสำนักงานกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปป.ง.) เช่น สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม หรือหน่วยงานที่ให้ข้อมูลเฉพาะ เช่น สรรพากร ศุลกากร หรือ ศูนย์ทะเบียนราษฎร หากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ข้อมูลที่ล่าช้า เป็นเพราะขั้นตอนที่ยุ่งยาก หรือมีมากจนเกินไป ดังนั้นการรายงานข้อมูลก็จะล่าช้า การตรวจสอบข้อมูลก็จะล่าช้าไปด้วย เพราะการดำเนินการทางการเงินนี้ จำเป็นต้องใช้การดำเนินการ หรือการตรวจสอบที่รวดเร็ว จึงจะจับกุมผู้กระทำผิดได้ทันที่

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการที่จะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีการฟอกเงิน มีข้อเสนอแนะทั้งในส่วนของบทบัญญัติของกฎหมายและมาตรการในทางปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีการฟอกเงินซึ่งเปลี่ยนแปลงไปควบคู่กับความเจริญของสังคมและวิทยาการสมัยใหม่ของโลกปัจจุบัน รวมถึงเสนอให้มีการพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้หากตัวบทกฎหมายมีระเบียบหรือขั้นตอนที่มีมากจนเกินไป ตลอดจนควรเผยแพร่แนวคิดและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้จักและเข้าใจถึงความสำคัญของการฟอกเงินและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฉบับนี้

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน
ตั้งนั้นในการค้นคว้าวิจัยเพื่อทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์
ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ
รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้ด้วยดีตลอดมา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดสงวน สุธีสร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและตรวจความถูกต้องจนภาคนิพนธ์สำเร็จได้
ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูงที่ได้
ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ผู้เขียนและได้สละเวลาให้ผู้เขียนได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และได้ให้
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้ภาคนิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่มีส่วนช่วย
ในเรื่องกำลังใจและการให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำภาคนิพนธ์นี้มาโดยตลอด ตลอด
จนผู้มีอุปการะคุณท่านอื่น ๆ ซึ่งผู้เขียนไม่อาจกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้หมดได้

ผู้เขียนหวังว่าภาคนิพนธ์ฉบับนี้จะคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านบริหาร
งานยุติธรรมอยู่บ้าง และอาจเป็นแนวทางที่ให้ผู้สนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาคนิพนธ์นี้นำไป
ประกอบการพิจารณาได้ตามสมควร